

האיורים במסכת חולין, לקוחים מהספר 'שיחת חולין' באישור הרב אמיתי בן דוד שליט"א
בס"ד, ה' אלול התשפ"ו

חולין ק"י – כחל צלוי פסיקת רב יהודה בפומבדיתא, ובישול כבד

שאלות:

1. דותן צלה על שיפוד, כחל של כבשה מיניקה ולא קרע אותו, אפשר לאכול אותו?

דין כחל צלוי

- **רבי אלעזר** שאל את **זעירי**, לפי הלשון השניה ששנינו בדברי **רב**, מי שנה לרב שאיסור כחל נאמר גם בצלי בלא קריעה? **זעירי** הפנה אותו ל**רב יצחק בר אבודימי**.
 - לפי **רב כהנא**: **רב יצחק בר אבודימי** אמר: "אני לא שניתי לו כחל כל עיקר!". אלא **רב** "בקעה מצא וגדר בה גדר" – כשהוא הגיע למקום טטלפוש בבבל, שמע אשה שואלת את חברתה כמה חלב צריך כדי לבשל רבע ליטרא בשר, והבין שבני המקום חוטאים באיסור בשר בחלב. לכן הוא החמיר עליהם ואסר להם גם כחל צלוי כדי לעשות הרחקה.
 - לפי **רבי יוסי בר אבא**: **רב יצחק בר אבודימי** שנה בהתחלה איסור, בכחל של מניקה בלבד (שיש בו הרבה חלב), וכששנה אחר כך בסתם לפני **רבי חייא** ותלמידיו, סמך על חריפות תלמידי **רבי חייא** שיבינו שהכוונה למניקה בלבד; אבל **רב** הבין שהאיסור נאמר בכל כחל.
- הגמרא מספרת שבבית **רב פפי** הגישו תבשיל כחל לפני **רבין** ו**רב יצחק בר יוסף**: **רב יצחק בר יוסף** אכל, ו**רבין** לא אכל. **אביי** התפלא על **רבין**: הרי אשתו של **רב פפי** היא בתו של **רבי יצחק נפחא**, שהיה מדקדק במצוות, והיא לא הייתה מכינה תבשיל כזה אלמלא שמעה בבית אביה שהוא מותר.

2. אריה נמצא ליד העיר לוס אנג'לס, האם הוא חייב לנהוג יום טוב שני של גלויות?

פסיקת רב יהודה בפומבדיתא

- הגמרא אומרת שבסורא לא אכלו כחל כלל – אפילו צלוי ואפילו קרוע; בפומבדיתא אכלו כחל. והגמרא מביאה מעשה ברמי **בר תמרי** שהיה מפומבדיתא:
 - **רמי בר תמרי** הגיע מפומבדיתא לסורא בערב יום הכיפורים. אנשי סורא זרקו את הכחלים שלהם כי הם לא אכלו אותם, והוא אסף אותם, וצלה ואכל אותם מחוץ לתחום העיר סורא.
 - הביאו אותו לפני **רב חסדא**, וחקרו אותו על ההתנהלות שלו, והוא השיב להם בחדות על פי הפסיקות של **רב יהודה** בפומבדיתא, הם שאלו אותו אוסף שאלות:
 - למה אכלת בניגוד למנהג סורא? הוא השיב, "אני ממקומו של **רב יהודה** ושם אוכלים כחל, ואכלתי מחוץ לתחום העיר סורא". כדי שלא להתחייב באיסורי המקום הזה.
 - במה צלית אותם? "בחרצני ענבים ישנים (לאחר 12 חודש) שכבר נחשבים יבשים ובטל מהם איסור יין נסך".

- האיורים במסכת חולין, לקוחים מהספר 'שיחת חולין' באישור הרב אמיתי בן דוד שליט"א
- למה לא חששת לגזל? "צמחו בהם עשבים (קדחו בהו חילפי), וזה מעיד על ייאוש בעלים מפני שנרקבו".
 - למה לא הנחת תפילין? "חולה מעיים אני, ופטור מן התפילין".
 - למה אין לך ציצית בטלית? "טלית שאולה היא, ולפי **רב יהודה** היא פטורה מציצית ב-30 הימים הראשונים".
 - ואז בדיוק הביאו אדם שלא כיבד את הוריו כדי להלקותו, מכת מרדות מדרבנן עד שיקיים את המצוה. **רמי בר תמרי** מנע את זה מהם ואמר: במצוות עשה רגילות מכין אותו עד שיעשה, אבל כל מצוות עשה שמתן שכרה כתוב בצדה, כמו כיבוד אב ואם – אין בית דין שלמטה כופים עליה במלקות.
 - **רב חסדא** שיבח אותו על חריפותו, ו**רמי בר תמרי** אמר לו שבמקום שממנו הוא בא יש יותר חריפים.
3. עופר בישל כבד בסיר, מותר לאכול אותו? הסיר צריך הגעלה?

בישול כבד

- **אביי ביקש מרב ספרא** שכשיעלה לארץ ישראל, יברר מה מנהגם בבישול כבד בקדירה, שהרי הכבד נחשב כולו דם והוא מותר, והשאלה היא, האם הדם שפורש ממנו בבישול, הופך להיות אסור.
 - **כשרב ספרא** עלה, **רב זריקא** אמר לו: אני בישלתי כבד ל**רבי אמי** והוא אכל.
 - כשהוא השיב את התשובה ל**אביי**, **אביי** אמר שלא זו היתה שאלתו: כי אין לו ספק שהכבד לא אוסר את עצמו בדם שנפלט ממנו בבישול, כי כל עוד הוא פולט דם הוא לא בולע בחזרה. הספק הוא למיסר חבירתה – כלומר, האם הדם הנפלט מן הכבד אוסר חתיכות בשר אחרות שמתבשלות עמו בקדירה.
 - **רב ספרא** הציע להוכיח מהמשנה במסכת תרומות: "הכבד אוסרת ואינה נאסרת", מכאן שהכבד אוסר את הבשר שמתבשל איתו ביחד בקדירה.
 - **אביי** דוחה את ההוכחה: כי ייתכן שהמשנה עוסקת בכבד טריפה, שאוסר את שאר הקדירה משום השומן האסור; אבל אין מכאן ראיה שדם שיוצא מכבד כשר אוסר את שאר הבשר.
- והגמרא תמשיך לדון בשאלה הזו בדף הבא.